

Møtereferat – Tilsynsforum

Dato:	23.03.2026
Klokkeslett:	Kl. 12.00-14.00
Møterom:	Fysisk møte med mulighet for digital deltakelse
Tilstede:	Statlige tilsynsmyndigheter: Representanter fra Statsforvalteren, Arbeidstilsynet, DSB og Datatilsynet. Kommunal og fylkeskommunal egenkontroll: Viken kontrollutvalgssekretariat (VIKUS), Østfold kontrollutvalgssekretariat (ØKUS) og Akershus og Østfold kontrollutvalgssekretariat (AØKS).
Forfall:	Statlige tilsynsmyndigheter: Mattilsynet, Kartverket, og Arkivverket. Kommunal og fylkeskommunal egenkontroll: Kontrollutvalgstjenester AS (kontrollutvalgssekretariat for Jevnaker og Lunner), Hanne Heen Wengen (kontrollutvalgssekretariat for Nesbyen, Gol, Hemsedal og Ål), og Kontrollutvalgssekretariat for Oslo.
Referent: Fakra Butt	Møteleder: Fakra Butt
Sak	Beskrivelse
1.	Orienteringer Erfaringer fra høringsrunden med kommunene og fylkeskommunene Det ble foretatt en gjennomgang av høringsbrevet med vedlegg til kommunene. Det ble i desember 2025 planlagt færre statlige tilsyn for 2026 med kommunene og fylkeskommunene enn for året før. Vi antar at dette er hovedårsaken til at vi mottok relativt få tilbakemeldinger, blant annet knyttet til tilsynsbelastningen. De innspillene som faktisk kom inn, er fulgt opp og imøtekommet etter dialog med de aktuelle kommunene. Enkelte kommuner har foreslått at informasjonen om de planlagte tilsynene bør sendes direkte til bestemte kontaktpersoner, for eksempel de som arbeider med internkontrollsystemet. Dette har vi vurdert, men avvist. Å holde en oppdatert og korrekt oversikt over slike kontaktpersoner i alle kommuner vil kreve betydelig administrativ kapasitet, noe vi per i dag ikke har. Vi vurderer heller ikke dette som en vesentlig utfordring, ettersom informasjon om planlagte statlige tilsyn uansett blir sendt til kommunene hvert år i desember. Ingen andre statlige tilsynsetater direkte har mottatt tilbakemeldinger på planlagt aktivitet.

- **Hva er planlagt og samordnet så langt i år**

Antallet planlagte statlige tilsyn med kommuner og fylkeskommuner har økt betydelig i perioden fra desember 2025 til mars 2026, fra 57 til 156 tilsyn. Dette innebærer en samlet økning på 37 % i perioden. Økningen kan i hovedsak tilskrives Datatilsynet, som planlegger omfattende tilsyn knyttet til hvordan norske kommuner ivaretar kravene til informasjonssikkerhet og personvern, herunder sikring av personopplysninger.

Arbeidstilsynet har på sin side ikke planlagt større innsatskampanjer i 2026. Det vil likevel bli gjennomført noe tilsynsaktivitet rettet mot kommunesektoren, blant annet som følge av kommunenes rolle som arbeidsgiver og deres ansvar etter arbeidsmiljøloven.

- **Nytt i tilsynskalenderen**

Kommunal- og distriktsdepartementet stiller seg positive til søknaden om utviklingsmidler til videreutvikling av tilsynskalenderen. Bevilgningen gis på bakgrunn av konkrete utviklingsinnspill fremmet gjennom STAF. Nærmere informasjon om dette vil bli gitt på et senere møte, når tildelingsbrevet er mottatt.

I stedet for å opprette ett og ett tilsyn i tilsynskalenderen, er det nå mulig å registrere ett tilsyn som omfatter flere kommuner. Dette innebærer en betydelig forenkling av registreringsprosessen, og bidrar samtidig til at tilsynsvolumet blir korrekt registrert for den enkelte kommune.

- **[Forventningsbrev 2026 til kommunene](#)**

Forventningsbrevet er et årlig brev som sendes til kommunene for å informere om sentrale forventninger og oppdrag fra nasjonale myndigheter. Brevet skal bidra til å legge til rette for et godt samarbeids- og dialoggrunnlag mellom statlige myndigheter og kommunesektoren gjennom året.

Brevet er rettet både mot politisk og administrativ ledelse i kommunen, samt relevante utvalg og andre aktuelle aktører.

Det er ønskelig at de statlige tilsynsmyndighetene har kjennskap til innholdet i forventningsbrevet, da dette bidrar til felles forståelse av nasjonale forventninger og prioriteringer.

- **Foreløpige KOSTRA-tall for 2025**

Kommuneøkonomien kan på ingen måte friskmeldes, selv om de foreløpige regnskapsresultatene viser en markant forbedring blant kommunene i vår region. Det er imidlertid betydelige forskjeller mellom kommunene. Den positive utviklingen må i stor grad ses i sammenheng med den kraftige innstramningen som ble gjennomført av kommunene selv i kriseåret 2024, samt betydelig drahjelp i form av historisk høy vekst i frie inntekter og ulike tilleggsbevilgninger. Dette innebærer at de underliggende økonomiske utfordringene ikke er varig løst. Arbeidet med omstilling, effektivisering og digitalisering må derfor videreføres, ikke bare for å håndtere dagens situasjon, men også for å ruste kommunene for fremtidige utfordringer. I tillegg til de økonomiske utfordringene står kommunene overfor mange og komplekse utfordringer som må håndteres parallelt.

	Det er fortsatt Flesberg og Nesbyen kommune som er registrert i ROBEEK. De foreløpige regnskapsresultatene gir per nå ikke grunnlag for at ytterligere kommuner skal meldes inn i ROBEEK-registeret.
2.	Overordnet gjennomgang av Arbeidstilsynets tilsyn på sosialområdet Innledningsvis noen overordnede nøkkeltall fra Arbeidstilsynets årsberetning for 2025: • Arbeidstilsynet gjennomførte om lag 14 500 tilsyn på arbeidsplasser over hele landet. I et femårsperspektiv, har antallet tilsyn økt med 24 prosent. • Det ble fattet 17 vedtak om overtredelsesgebyr i offentlig sektor, hvorav 11 rettet seg mot kommunal forvaltning. De fleste gebyrene til offentlig sektor gjaldt mangelfull forebygging av arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager eller arbeidsulykker. Sosialområdet Arbeidstilsynet hadde i 2025 betydelig oppmerksomhet rettet mot sosialområdet, undervisningsområdet og øvrige velferdstjenester. Tilsynene var i hovedsak risikobaserte og rettet mot virksomheter med kjente utfordringer knyttet til arbeidsmiljø og høyt sykefravær. Tilsynene avdekket blant annet svakheter i virksomhetenes styring og oppfølging av arbeidsmiljøarbeidet. Manglende eller utilstrekkelige risikovurderinger, begrenset involvering av ansatte og utilstrekkelig oppfølging av kjente belastninger over tid var gjennomgående temaer. I saker med alvorlige funn ble det gitt pålegg og iverksatt strengere reaksjoner, også overfor offentlige virksomheter. Tilsynsarbeidet er kombinert med utstrakt og målrettet veiledning for å øke kommunenes kunnskap om regelverket. Les mer om Arbeidstilsynets arbeid i årsrapporten for 2025.
3.	Runden rundt Status på tilsyns- og kontrollområdet Hva skjer på tilsyns- og kontrollområdet? Er det endringer eller oppdateringer i tilsynsplanene? Datatilsynet Datatilsynet har startet et landsomfattende tilsyn med kommunenes arbeid med personopplysningsikkerhet. Alle landets kommuner er invitert til å delta i en kartlegging av hvordan de forebygger og håndterer sikkerhetshendelser. Målet er å styrke kommunenes beredskap mot digitale angrep og andre alvorlige hendelser.

Bakgrunnen er tidligere tilsyn som har avdekket store forskjeller mellom kommunene, særlig når det gjelder autentisering, sikker pålogging samt rutiner for sikkerhetskopiering og gjenoppretting av data.

Tilsynet gjennomføres i tre faser i 2026:

1. Kartlegging blant alle kommuner (svarfrist 20. februar 2026)
2. Innhenting av dokumentasjon fra et utvalg kommuner
3. Stedlige tilsyn

Datatsynet viderefører også tilsyn med personvern for barn og unge i grunnskolen. Etter den omfattende gjennomgangen i 2025 gjennomføres det nå nye stedlige tilsyn for å kontrollere kommunenes etterlevelse av regelverket.

DSB

Tilsynsaktiviteten er trappet opp etter noen år med lavere nivå. Dette med utgangspunkt i [Meld. St. 9 \(2024-2025\) «Forberedt på kriser og krig»](#), som gir nye rammer for totalberedskapsarbeidet.

Fokuset er rettet mot forebygging og beredskap i brann- og redningsvesenet. Tjenestene er ulikt organisert på tvers av kommunene, og valg av tilsynsobjekter er basert på risikovurderinger.

VIKUS

Kommunenes økonomiske situasjon påvirker kontrollarbeidet. Reduserte budsjetter til forvaltningsrevisjon som følge av innsparinger innebærer færre bestillinger og gjennomføringer av revisjoner.

ØKUS

Planen for bestilte forvaltningsrevisjoner følger Tilsynskalenderen. Rapportene publiseres fortløpende etter ferdigstillelse.

AØKS

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2026 – 2027 er vedtatt i Østfold fylkeskommune. Se vedlegg til dette referatet. Tilsvarende plan for Akershus er behandlet i kontrollutvalget, og kommer til endelig behandling i fylkestinget i løpet av våren. Tilsynskalenderen er for øvrig ajour i tråd med bestilte forvaltningsrevisjoner.

Statsforvalteren

Beredskap

Det er planlagt ni beredskapstilsyn i 2026, hvorav seks gjelder helseberedskap. Oversikt over tilsynene fremgår av Tilsynskalenderen.

Barnevern

Egenrapporteringen er i ferd med å avsluttes.

Det er planlagt to nye tilsyn i Ås og Halden kommune med tema barneverntjenestens oppfølging av barn i fosterhjem. Det kan komme flere tilsyn på området til høsten, men dette er ikke endelig avklart.

Tilsyn med krisesenter er planlagt gjennomført på høsten.

Sosial og integrering

Det avholdes informasjonsmøte 25. mars om Nav-kontorets ansvar for å vurdere barnets beste ved søknad om sosialhjelp. Aktiviteten er del av en landsomfattende egenvurdering i perioden 2026–2027, og har som mål å bidra til varig forbedring av praksis. Deltakelse er frivillig for kommunene.

Videre skal det gjennomføres tre systemrevisjoner i 2026, hvorav én er ferdig besluttet og to er under arbeid. I tillegg er det planlagt sju tilsyn på integreringsområdet.

Klima

Det er ikke planlagt tilsyn på dette området.

Helse

Det er ingen kommunale tilsyn fra helseavdelingen første halvår som krever koordinering.

Stortinget har vedtatt en ny meldeordning for alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten, planlagt iverksatt fra 1. juli 2026. Ordningen erstatter dagens varselordning og gjelder alle virksomheter som yter helsehjelp.

Les mer om ordningen her: [Ny meldeordning for alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten planlegges innført fra 1. juli 2026 | Helsetilsynet](#)

Informasjonsbrev til kommunene fra Statens Helsetilsyn om ordningen, datert 25.02.2026, finner dere her: [Ny meldeordning for alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten planlegges innført fra 1. juli 2026 | Helsetilsynet](#)

Eventuelt

Den nye meldeordningen settes på dagsordenen i neste møte. Temaet er særlig relevant ettersom Arbeidstilsynet har en tilsvarende ordning.

